

Sygn. akt II CO 34/21

POSTANOWIENIE

Dnia 27 kwietnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kamil Zaradkiewicz

w sprawie z powództwa K. O.

przeciwko T. O.

o rozwód, sygn. akt X RC (...),

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 27 kwietnia 2021 r.,

na skutek przedstawienia przez Sąd Okręgowy w S.

wniosku o oznaczenie sądu właściwego do rozpoznania sprawy,

**odmawia oznaczenia sądu, przed który należy wytoczyć
powództwo.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 19 lutego 2021 r. Sąd Okręgowy w W. zwrócił się do Sądu Najwyższego o oznaczenie sądu właściwego do rozpoznania sprawy z powództwa K. O. przeciwko T. O. o rozwód.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 45 § 1 k.p.c., jeżeli na podstawie przepisów kodeksu nie można w świetle okoliczności sprawy ustalić właściwości miejscowej, Sąd Najwyższy oznaczy sąd, przed który należy wytoczyć powództwo. W aktualnym stanie prawnym o oznaczenie sądu, przed który należy wytoczyć powództwo, występuje sąd, do którego wpłynął pozew (art. 45 § 2 k.p.c.). Aktualne pozostaje stanowisko orzecznictwa, zgodnie z którym wykazane muszą być przyczyny uzasadniające oznaczenie sądu na podstawie art. 45 k.p.c. W przeciwnym razie

Sąd Najwyższy odmawia oznaczenia sądu (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 29 maja 2018 r., sygn. akt III CO 56/18, niepublikowane).

Zgodnie z art. 41 k.p.c. powództwo ze stosunku małżeństwa wytacza się wyłącznie przed sąd, w którego okręgu małżonkowie mieli ostatnie miejsce zamieszkania, jeżeli choć jedno z nich w okręgu tym jeszcze ma miejsce zamieszkania lub zwykłego pobytu. Z braku takiej podstawy wyłącznie właściwy jest sąd miejsca zamieszkania strony pozwanej, a jeżeli i tej podstawy nie ma - sąd miejsca zamieszkania powoda. Przez miejsce zwykłego pobytu należy rozumieć miejscowość, w której jeden z małżonków przebywa przez pewien czas, jednak bez zamiaru stałego pobytu.

W braku jednoznacznego ustalenia niewystępowania przesłanki zwykłego pobytu (art. 41 zdanie 1 in fine k.p.c.) nie ma podstaw do oznaczenia sądu właściwego w trybie określonym w art. 45 k.p.c. Nie można przy tym podzielić stanowiska, zgodnie z którym na gruncie art. 41 k.p.c. pojęcie „ostatnie miejsce zamieszkania” dotyczy miejsca, w którym małżonkowie razem przebywali (zamieszkiwali), niezależnie od tego, czy miało ono miejsce na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, czy w innym państwie. Przepis ten bowiem odwołuje się do terminologii i instytucji prawnej unormowanej w prawie polskim (*domicilium*, art. 25-28 k.c.), a w konsekwencji pojęcie „miejsce zamieszkania” odnosi się do miejsca położonego w Polsce. W związku z tym irrelewantne pozostaje ustalenie, iż małżonkowie aktualnie albo w przeszłości zamieszkiwali wspólnie zagranicą.

Z uwagi na powyższe Sąd Najwyższy na podstawie art. 45 § 1 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.

ke